Opłata pocztowa uiszczona gotówką Cena 50 groszy

ORZECZNICTWO BUCHALTERYJNO-PODATKOWE

TYGODNIK

Prenumerata kwartalna 4 zł. 50 gr.
wraz z przesyłką pocztową
Konto P. K. O. Nr. 22.308
Administracja: Księgarnia Prawnicza
Warszawa, Senatorska 8

REDAKTOR
Dr EMANUEL ISERZON
Adwokat

Nr 13 (59) Warszawa, 26 marca 1938 r. Rok III

TREŚĆ:

JERZY WITKOWSKI
rzeczoznawca księgowości, zapzysiężony
przy Izbie Przemysłowo - Handlowej
w Warszawie

„SYMBOLICZNA ZŁOTÓWKA" W RACHUNKOWOŚCI KUPIECKIEJ

Rachunkowość kupiecka jest nauką ścisłą, opartą na zasadach matematyki. Matematyka, dla ułatwienia i szybkości wyprowadzania stałych wzorów obliczeniowych, posiłkuje się wyłącznie symbolami w po-

staci liter alfabetów łacińskiego i greckiego, nigdy zaś nie używa znaków symbolicznych w postaci cyfr. Wzór taki wyprowadzony nie za pomocą liter lecz cyfr, przy zamianie cyfr symbolicznych na cyfry rzeczywiste, musiałby częstokroć powodować pomyłki przy wyprowadzaniu rezultatu, zwłaszcza przy skomplikowanych wzorach matematycznych. Dlatego też matematyka nie zna wzorów, wyprowadzanych za pomocą cyfr symbolicznych.

Nauka księgowości, oparta na zasadach matematycznych, nakazuje zapisywanie do ksiąg handlowych wszelkich czynności kupca w ich wartości *rzeczywistej*. Dodać należy — takiej wartości rzeczywistej, która została umówiona między kontrahentami. Podstawą zapisu do ksiąg handlowych kupca służą tylko takie wartości czynności handlowych, na które opiewają odnośne dowody zewnętrzne lub wewnętrzne.

Księgowanie zapisów do ksiąg w wartościach, nie odpowiadających rzeczywistości, tj. niezgodnych z dokumentami, w sumach bądź większych, bądź mniejszych, bądź też zmyślonych — godzi w zasadę księgowości. Tej zasadzie dają wyraz między innymi wyroki NTA: z d. 3/12 1929, l. rej. 2809/28 — *zaksięgowanie w księgach handlowych pewnych pozycyj w mniejszych kwotach, niż one rzeczywiście wynosiły lub pominięcie całkowitej pozycji, choćby to było błędem nieświadomym księgowego, bez złej woli właściciela, pozbawiają księgi te charakteru ksiąg prawidłowych,* i z d. 9/12 1927, l. rej. 2581/25 — *za rzetelne, zgodnie ze zwyczajnym znaczeniem tego wyrazu, uważane będą księgi handlowe, jeżeli zawierają wszystkie fakty, będące przedmiotem wpisów do ksiąg handlowych i to w całości zgodnie z prawdą.*

Księgi handlowe zawierające zapisy w wartościach „symbolicznej złotówki", są niezgodne z rzeczywistością, a więc — nieprawidłowe, zawierają bowiem zapisy w wartościach zmyślonych, co jest sprzeczne z kardynalną zasadą księgowania.

W szczególności—nie można określać symboliczną złotówkę czynności handlowej, której wartość istotna nie jest nam znana.

Jeśli na przykład komisant otrzymał towar od komitenta ze specyfikacją, w której jest wymieniona tylko ilość i rodzaj towaru, przy czym komitent poleca komisantowi sprzedawać te towary po cenach rynkowych (giełdowych), komisant winien wpisać ten towar szczegółowo ale tylko ilościowo, według rodzajów i nazw do księgi składowej (magazynowej) towarów komisowych. Taki zapis dostatecznie uwidacznia czynność komisanta w jego księgowości.

Jeśli w takim przypadku w dniu zamknięcia przez komisanta okresu gospodarczego na składzie jego znajduje się towar, który jest własnością komitenta, komisant po wpisaniu do inwentarza swych aktywów i pasywów, winien wpisać szczegółowo z wymienieniem rodzajów, nazw i ilości wszystkie towary komisowe, podając dokładnie czyją one stanowią własność, np.: „Towary komisowe znajdujące się w dniu 31 grudnia 1937 r. w moim składzie a stanowiące własność komitenta Leona Wolskiego, Łódź, Piotrkowska 20"...

Okólnik Ministerstwa Skarbu z d. 5/10 1936, LDV 8709/1/36 w sprawie księgowości komisantów, stanowi:

> „Rachunek składu (komisowego) ma być prowadzony *ilościowo, może być* przy tym prowadzony również w wartościach pie-

niężnych, przy czym wartości pieniężne należy ustalać bądź symbolicznie (np. 1 sztuka—1 zł.), bądź według cen rzeczywistych lub limitowanych...

W inwentarzu towary komisowe... winny być zamieszczane w aktywach pod właściwym mianem, *według ilości, a ewentualnie również według wartości* pieniężnych wyżej określonych".

Okólnik ten zaznacza wyraźnie, że komisant *może,* ale nie musi oznaczać symboliczną złotówką nieznanej mu wartości towaru komisowego — może więc więc prowadzić ewidencję tych towarów *tylko ilościowo.*

ORZECZNICTWO W SPRAWACH PODATKOWYCH

40.

POTRĄCENIE ZALEGŁYCH PODATKÓW Z NALEŻNOŚCI PRYWATNO-PRAWNEJ

Potrącenia zaległości podatkowej z prywatno-prawnego roszczenia podatnika dokonać może tylko właściwy urząd skarbowy.

SN, 5 listopada 1937, C II 1132/37.

Z uzasadnienia. Pozwany Skarb Państwa niesłusznie zwalcza w skardze kasacyjnej zapatrywanie, wyrażone w motywach zaskarżonego wyroku, że organa Małopolskiego Inspektoratu Straży Granicznej w Krakowie nie były uprawnione do dokonania potrącenia ze swojego długu, powstałego z tytułu należnego Franciszkowi P. wynagrodzenia za naprawę samochodu, podatku, z jakim zalegał Franciszek P.

Każdy urząd ma swój zakres działania i tylko w swoim zakresie działania reprezentuje Skarb Państwa.

Ponieważ ściąganie podatków należy do urzędów skarbowych, przeto potrącenia podatku w stosunku do Franciszka P. mógł dokonać tylko właściwy urząd skarbowy.

Przy przeciwnym zapatrywaniu doszło by się do przyjęcia takiego stanu rzeczy, iż wszelki urząd państwowy byłby właściwy do podejmowania wszystkich czynności we wszystkich kierunkach władzy państwowej. Ponadto podatnik nie miałby pewności, czy urząd skarbowy uzna dokonane przez inny urząd potrącenie i czy nie zażąda przecież efektywnej zapłaty podatku.

Wobec tego Małopolski Inspektorat Straży Granicznej w Krakowie nie był uprawniony do dokonania potrącenia.

Tym samym bezprzedmiotowe są dalsze wywody skargi kasacyjnej skuteczności potrącenia ze względu na przelew wierzytelności, przysługującej Franciszkowi P. do Skarbu Państwa za naprawę samochodu, dokonaną przez tegoż Franciszka P. na rzecz powódki.

Z tych przyczyn SN skargę kasacyjną oddalił.

41.

KUMULACJA EMERYTURY Z WYNAGRODZENIEM ZA PRACĘ

Przez służbodawcę rozumie ustawa o podatku dochodowym każdego asygnującego wypłatę wynagrodzenia wynikającego ze stosunku pracy, choćby wynagrodzenie było emerytalne.

SN, 26 października 1937, 3 K 662/37, OPA, 1938, poz. 2070.

Z uzasadnienia. Kasacja oskarżonego, opierając się na przepisie art. 514 lit. f i art. 516 lit. a kpk zarzuca skazanie go z *art. 185 OP za niezłożenie w terminie przepisanym zeznania dla obliczenia różnicy podatku dochodowego od łącznego wynagrodzenia;* mimo że w myśl art. 45 ustawy o podatku dochodowym nie miał tego obowiązku, przepis ten bowiem ma na myśli wynagrodzenie od służbodawców, a nie zaopatrzenie emerytalne; przy czym uzależnia obowiązek złożenia zeznania od wysokości łącznego wynagrodzenia, której nie przekracza łączna kwota pobieranych przez niego wynagrodzeń.

Oskarżony nie poczuwając się do winy twierdzi, że nie miał obowiązku składania zeznań dla obliczenia podatku dochodowego ani na podstawie p. a art. 45, ani na podstawie p. b tegoż artykułu, pobierał bowiem wynagrodzenie tylko od jednego służbodawcy, a ogólny jego dochód nie przekraczał kwoty zł. 4800. Sąd Okręgowy uznał, że skoro oskarżony czerpał dochód z dwóch źródeł, w szczególności z Izby Skarbowej i z Sądu Grodzkiego, to z tego powodu obowiązany był w myśl art. 45 p. a ustawy o podatku dochodowym (poz. 6/36 DURP) złożyć w terminie do 15 kwietnia 1936 zeznanie dla obliczenia podatku dochodowego od łącznego wynagrodzenia.

Wywody kasacji, że zaopatrzenie emerytalne nie może być uważane za wynagrodzenie od służbodawcy, są bezzasadne, *przez służbodawcę bowiem ustawa o podatku dochodowym rozumie każdego asygnującego wypłaty wynagrodzenia.*

Skoro zatem oskarżony, jak to wynika z danych sprawy w związku z jego wyjaśnieniami, pobierał wynagrodzenie z Izby Skarbowej w postaci emerytury i z Sądu Grodzkiego z tytułu stanowiska kontraktowego pomocnika kancelisty w łącznej wysokości przekraczającej zł. 2500 rocznie, to miał obowiązek złożenia zeznania dla obliczenia różnicy podatku dochodowego od łącznego wynagrodzenia.

Z przytoczonych względów kasacja ulega oddaleniu.

POKRYCIE STRAT SPÓŁKI Z O. O. NA CIĘZAR RACHUNKÓW OSOBISTYCH SPÓLNIKÓW.

W myśl art. 21 ustawy o podatku dochodowym kwoty przelane z rachunku osobistego spólników na dobro rachunku strat i zysków spółki z o. o. stanowią jej zysk podatkowy.

NTA, 13 grudnia 1937, l. rej. 1051/36.

Z uzasadnienia. Skarżąca spółka *poniosła w roku operacyjnym 1931 i 1932 straty, które pokryła w ciężar rachunków bieżących swych udziałowców i zamknęła rok operacyjny 1932 bez zysku i straty.* Władza skarbowa, wychodząc przy wymiarze podatku dochodowego na rok 1933 z uzasadnienia rachunkowego na 31 grudnia 1932 i doliczając pozycje niepotrącalne, wyprowadziła dochód podatkowy w kwocie 41.857 zł.

W odwołaniu skarżąca zarzuciła, że *pokrycie strat nastąpiło z opodatkowanych w latach poprzednich i nierozdzielonych między spólników zysków spółki.* W postępowaniu odwoławczym wezwano skarżącą do udzielenia wyjaśnień także w przedmiocie pokrycia strat przez udziałowców i zarazem wezwano do przedłożenia dowodów na poparcie wyjaśnień. W odpowiedzi na to wezwanie powołała się skarżąca na wywody odwołania i żadnych dowodów na twierdzenia odwołania (w którym zresztą oświadczyła gotowość przedłożenia dowodów) nie złożyła.

Władza pozwana odwołania nie uwzględniła, powołując się na przepis art. 63 ust. 2 ustawy o podatku dochodowym (poz. 411/25 Dz. Ust.) i uzasadniając jego zastosowanie nieprzedłożeniem dowodów.

Na zarzuty wniesionej na to orzeczenie skargi rozważył Najwyższy Trybunał

Administracyjny co następuje

Skarga zarzuca, że władza pozwana niesłusznie doliczyła do dochodu podatkowego sumę, przelaną z rachunków spólników i powołuje się na wyrok Najwyższego Trybunału Administracyjnego z dnia 7 grudnia 1934 L. rej. 9464/31. (Zb. wyr. Nr. 846 S). Teza, ustalona tym wyrokiem, nie ma jednak zastosowania do niniejszego wypadku przede wszystkim z tego powodu, że *przelew nie został dokonany poza bilansem* *) (jak w wypadku, rozstrzygniętym powołanym wyrokiem, w którym chodziło o wkłady majątkowe spólników, wniesione wprost na rachunek funduszu rezerwowego i nie przeprowadzone przez rachunek zysków i strat)— nie ma więc doliczenia do zysków bilansowych dla celów wymiarowych jakichś pozycji pozabilansowych, które by mogło być kwestionowane ze stanowiska czysto prawnego. W sprawie niniejszej kwestionowane przez skarżącą *kwoty zostały przeprowadzone przez rachunek strat i zysków, wpływając przez to na wyniki zamknięcia rachunkowego.* Władza skarbowa *miała zatem w przepisie art. 21 ustawy o podatku dochodowym formalną podstawę do oparcia się na tym zamknięciu rachunkowym i uznania zgodnie z jego treścią przelanych sum za składnik zysku bilansowego.* Nie przesądziło to oczywiście prawa skarżącej wykazania, że przy zastosowaniu powołanych w art. 21 ustawy przepisów art. 6, 8 i 13 ustawy o podatku dochodowym sporna suma winna ulec wyłączeniu z bilansu podatkowego, jako już opodatkowana w latach poprzednich. Skarżąca wniosek taki istotnie też w odwołaniu postawiła, władza była jednak uprawniona żądać udowodnienia przesłanek faktycznych tego wniosku, które z aktów sprawy — w szczególności z protokółu badania ksiąg handlowych ani z treści zamknięcia rachunkowego — nie wynikały. Skoro władza z tego uprawnienia skorzystała, a skarżąca żądanych—i zresztą nawet w odwołaniu ofiarowanych dowodów — mimo tego wezwania nie przedłożyła, władza zasadnie zastosowała przepis art. 63 ust. 2 ustawy i nie uwzględniła zarzutów odwołania jako nieudowodnionych.

W tym stanie rzeczy należało skargę oddalić, jako nieuzasadnioną.

---

*) Stan faktyczny tej sprawy był następujący. Spólnicy spółki z o. o. w roku operacyjnym 1929 wnieśli do spółki z o. o. dodatkowo (poza wniesionym kapitał zakładowym) aktywa zlikwidowanej spółki jawnej (zapasy materiałów i wierzytelności) i aktywa te zostały zaksięgowane na rachunku kapitału i przeniesione na rachunek kapitału rezerwowego. Władza wymiarowa przy wymiarze podatku dochodowego na r. pod. 1930 doliczyła sumę przeniesionych aktywów w kwocie 132.186 zł. 67 gr. do podstaw wymiaru spółki z o. o. z uzasadnieniem, że ta kwota stanowi przychód spółki z o. o., podlegający w myśl art. 6 i 21 ustawy o pod. doch. opodatkowaniu. — NTA uznał, że **„majątek spólników nie jest oczywiście źródłem dochodu dla spółki z o. o.: może ona czerpać z tego majątku swój kapitał zakładowy, może mieć podstawę prawną do uzyskania z tego majątku dopłat na pokrycie strat lub podwyższenie kapitału zakładowego, żadną miarą jednak nie można uznać przeniesienia przedmiotów majątkowych z majątku spólników do majątku spółki z dochód spółki w rozumieniu art. 6".** — Z tego wyroku NTA wyprowadził tezę: **„Wniesione przez spólników spółki z o. o. wkłady, pochodzące z majątku zlikwidowanej półki firmowej, nie są dochodem podatkowym spółki z ogr. odp. nawet w przypadku zapisania ich na kapitał rezerwowy" (teza).**

ORZECZNICTWO W SPRAWACH UMÓW O PRACĘ I UBEZPIECZEŃ SPOŁECZNYCH

34.

ZAKAZ WYPOWIADANIA PRACY W CZASIE CHOROBY.

Zakaz wypowiadania umowy o pracę w czasie choroby pracownika dotyczy tylko okresu, w którym choroba uniemożliwia pracownikowi wykonywanie pracy umownej.

SN, 12 października 1937, C II 961/37.

Z uzasadnienia: Przepis art. 29 rozp. o umowie o pracę prac. um. zabrania pracodawcy wypowiedzenia umowy pracy w czasie choroby pracownika.

Nie chodzi tu o każdą chorobę, gdyż inaczej nie byłoby możliwe wypowiedzenie umowy pracownikowi obciążonemu trwałą chorobą, lecz zdolnemu do pracy.

Znaczenie słowa choroba w art. 29 cyt. wyjaśnia przepis art. 19 cyt. stanowiący, że pracownik ma przez trzy miesiące prawo do pełnego wynagrodzenia mimo niemożności pełnienia pracy wskutek choroby, chyba że w ciągu tych właśnie trzech miesięcy rozwiązano umowę wskutek wypowiedzenia, dokonanego przed zaistnieniem jednej z przyczyn danych w tym przepisie ustawy.

Postanowienie art. 19 cyt., że wypowiedzenie przed chorobą jest ważne, uzupełnia się z przepisem art. 29 cyt., że w czasie choroby pracownika pracy wypowiadać nie można, a z zestawienia obu przepisów wynika, że i w jednym i w drugim chodzi tylko o chorobę, uniemożliwiającą pracę umowną.

Rzeczą powoda było więc w tym sporze wykazać, że wskutek choroby, był niezdolny do pracy w dniu 30 września 1934, gdy doręczono mu wypowiedzenie umowy na koniec grudnia 1934.

Takiej choroby powód, jak ustalono, nie wykazał, zatem wyrok zaskarżony przyjął zgodnie z ustawą, że wypowiedzenie z 30 września 1934 jest ważne.

Tym samym obojętne są wszelkie rozważania, czy pozwana prowadziła powoda w ewidencji chorych. Art. 426/2 k.p.c.

Trafność sędziowskiej oceny dowodów i ich wiarogodności nie ulega zaskarżeniu w kasacji, za czym pomija się wywody skargi kasacyjnej w tym względzie. Art. 426—439 k. p. c.

Stwierdzenie przez przygodnych świadków, że widzieli powoda w łóżku, lub idącego o lasce, nie jest dowodem choroby, wymaganej wedle art. 29 rozp. o umowie o pracę prac. um.".

35.

POJĘCIE WYPOWIEDZENIA PRACY

Zawarcie z pracownikiem, po upływie okresu wypowiedzenia umowy na czas nieokreślony, trzech bezpośrednio po sobie następujących umów o pracę na czas określony, z których żadna nie przekracza trzech miesięcy, równoznaczne jest z zawarciem umowy na czas nieokreślony — nawet jeśli pracodawca zawierając ostatnią umowę zastrzegł, że po upływie terminu ostatniej umowy stosunek pracy wygasa.

SN, 20 września 1937, C III 1527/35.

Z uzasadnienia. Zarzut obrazy art. 25, 28, 39 rozporządzenia Prezydenta R. P. z 16 marca 1928 r. o umowie o pracę pracowników umysłowych (Dz. U. nr 35 poz. 323) jest nieuzasadniony.

Według niezaskarżonych ustaleń Sądu Apelacyjnego, powódka otrzymała od pozwanej wypowiedzenie umowy o pracę, zawartej na czas nieoznaczony; wypowie-

dzenie to nastąpiło w piśmie z 29 września 1933 r. wobec czego stosunek służbowy kończył się z dniem 31 grudnia 1933 r. Następnie zawarła pozwana z powódką trzy umowy o pracę na czas od 1—31 stycznia 1934 r., od 1—28 lutego 1934 r. i od 1 marca do 31 maja 1934 r. Z dniem 1 czerwca 1934 r. pozwana nie dopuściła powódki do dalszej pracy.

W myśl art. 28 ust. 2 rozporządzenia z 16 marca 1928 r. powyższe trzy umowy na czas określony uważane być muszą za równoznaczne z zawarciem umowy na czas nieokreślony, wobec czego w myśl art. 39 rzeczonego rozporządzenia należy się powódce wynagrodzenie za cztery miesiące.

Pozwana roszczeniom powódki przeciwstawia zapatrywanie prawne tej treści, że wprawdzie na podstawie art. 28 rozporządzenia z 16 marca 1928 r. należy uznać umowę służbową za zawartą na czas nieokreślony, jednakże równocześnie z zawarciem ostatniej umowy z dnia 28 lutego 1934 r. pozwana wypowiedziała powódce umowę służbową z samej treści wspomnianej umowy z 28 lutego 1934 r. mianowicie przez to, że zaznaczyła, iż „po upływie wyżej określonego terminu scil. po 31.V.1934 wygasają wszelkie prawa Pani jako pracowniczki Ubezpieczalni Społecznej w Poznaniu".

Zdaniem skargi kasacyjnej nic nie stoi na przeszkodzie, by już przy samym zawarciu umowy na czas nieokreślony można było wypowiedzieć stosunek służbowy.

Powyższe zapatrywanie prawne strony pozwanej jest niesłuszne. Jeżeli w treści umowy z 28 lutego 1934 r. zawarte jest postanowienie, że powódka jest przyjęta „na czas określony tj. od 1 marca 1934 r. do 31 maja 1934", następnie zaś w tej samej umowie zamieszczono stwierdzenie, że „po upływie wyżej określonego terminu wygasają wszelkie prawa Pani jako pracowniczki Ubezpieczalni Społecznej w Poznaniu", to treść umowy nie wskazuje wcale na to, że strony chciały zawrzeć lub z woli ustawy zawarły umowę na czas nieokreślony z równoczesnym jej wypowiedzeniem na dzień 31 maja 1934 r. Przeciwnie tego rodzaju umowa miała według woli stron zawierać stosunek służbowy na czas wyraźnie określony, który miał się ukończyć dnia 31 maja 1934 r. bez wypowiedzenia. Zresztą umowa „wypowiedziana" równocześnie z jej zawarciem i przy jej zawarciu nigdy nie może uchodzić za umowę na czas nieokreślony, bowiem termin końcowy jest z góry oznaczony i wiadomy; byłaby to umowa na czas określony. Tego rodzaju „wypowiedzenie" nie byłoby wypowiedzeniem we właściwym tego słowa znaczeniu, lecz określeniem końcowego terminu umowy. Pozwana nie może więc powoływać się na „wypowiedzenie" uskutecznione równocześnie z zawarciem umowy, którą ustawa uważa za zawartą na czas nieokreślony, takie też „wypowiedzenie", które było jedynie oznaczeniem końcowego terminu umowy, nie jest wypowiedzeniem i nie może rodzić skutków prawnych rzeczywistego wypowiedzenia. Oznaczenie w umowie końcowego terminu stosunku służbowego nie jest „wypowiedzeniem" umowy. Między powódką a pozwaną powstała z woli ustawy (art. 28) umowa na czas nieokreślony (chociaż strony zamierzały zawrzeć umowę na czas określony); umowy tej pozwana skutecznie nie wypowiedziała.

Wobec powyższego wnioski, do których dochodzi skarga kasacyjna, zwalczająca przyznanie kwot, pozwem dochodzonych są niesłuszne i nieuzasadnione, bowiem Sąd Apelacyjny, w świetle wyżej przytoczonego poglądu prawnego zasadnie przyjął, że zerwanie w dniu 1 lipca 1934 r. umowy niewypowiedzianej uzasadnia roszczenie pozwem dochodzone.

Zrzeczenie się przez powódkę jej praw przy zawarciu umowy jest bezskuteczne (art. 1 rozporządzenia z 16 marca 1928)

OKÓLNIKI

OKÓLNIK MINISTERSTWA SKARBU Z DNIA 31 STYCZNIA 1938 R.
L. D. V. 40216/4/37

w sprawie właściwości władz skarbowych do rozstrzygania w postępowaniu odwoławczym — mimo wniosku o skierowanie sprawy na drogę postępowania sądowego — orzeczeń, którymi nałożono na płatnika obowiązek nabycia świadectwa przemysłowego bez równoczesnego ukarania go grzywną.

(Dz. Urz. Min. Skarbu Nr. 4 z 1938 r., poz. 103)

Orzeczenie

Trybunału Kompetencyjnego z dnia 26 października 1937 r.
I. rej. 11/1937

— — — — — — — — — — —

w IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ TRYBUNAŁ KOMPETENCYJNY w składzie:
Przewodniczący:
Prezes Jan Kopczyński
Sędziowie:
Prezes Bolesław Pohorecki
Wacław Kinel
Artur Zabicki
Prof. Dr Roman Longchamps de Berier
Witold Święcicki
Prof. Dr Stanisław Kasznica,

przy udziale Sekretarza: Dr. Stefana Łuszczkiewicza, po przeprowadzonej w dniu 26 października 1937 r. rozprawie w sporze o właściwość między Ministerstwem Skarbu a Sądem Okręgowym w Łodzi, wytoczonym przez Ministerstwo Skarbu, w sprawie wniosku Szyi Goldcwajga w Łodzi o skierowanie na drogę postępowania sądowego sprawy nałożenia na niego obowiązku nabycia świadectwa przemysłowego, po wysłuchaniu sprawozdania oraz głosu przedstawiciela Ministerstwa Skarbu, referendarza Władysława Krzychowca — uznaje, że właściwą do rozstrzygania w sprawie niniejszej jest władza administracyjna, uchyla postanowienie Sądu Okręgowego w Łodzi z 28 czerwca 1937 r. V Kr. 38/37 i przekazuje sprawę Izbie Skarbowej w Łodzi do dalszego postępowania.

— — — — — — — — — — —

Wyciąg z uzasadnienia.

Trybunał Kompetencyjny rozważył co następuje:

Przyczyną powstania sporu kompetencyjnego jest stwierdzona w protokóle z 10 października 1934 r. okoliczność prowadzenia w 1930 r. przedsiębiorstwa handlowego bez wymaganego świadectwa przemysłowego.

Urząd Skarbowy jako władza orzekająca w I instancji oparł swe orzeczenie wyłącznie na przepisie art. 84 ustawy z 15 lipca 1925 o państwowym podatku przemysłowym (Dz. U. R. P. Nr 79, poz. 550) i na ten przepis powołuje się też władza administracyjna w piśmie zapowiadającym spór kompetencyjny, jakkolwiek w myśl art. 208 § 3 ordynacji podatkowej z 15 marca 1934 r. (Dz. U. R. P. Nr 39, poz. 346) właściwym dla sporu źródłem prawnym winny być przepisy tejże ordynacji. Powołana przez

władze ustawa z 1925 r. przewidywała w art. 84 możność wymierzania w ciągu pięciu lat dodatkowego podatku od przedsiębiorstw i zajęć, podlegających podatkowi przemysłowemu, a z jakichkolwiek bądź powodów wcale nie pociągniętych do opodatkowania, w terminach oznaczonych w ustawie, a w art. 98 sancje karne w postaci kary pieniężnej w stosunku do każdego, kto prowadzi przedsiębiorstwo lub wykonywa zajęcie, nie nabywszy świadectwa przemysłowego. Ale także właściwa ordynacja podatkowa z 15 marca 1934 r. (Dz. U. R. P. Nr 39, poz. 346), obowiązująca od 1 października 1934, a w zmienionym brzmieniu (Dz. U. R. P. Nr 14, poz. 134 z 1936 r.) od 15 stycznia 1936, oddziela, jak świadczą m. in. przepisy art. 5, 7, 11, 39 i 96 i nast. (art. 90 i nast. w nowym jednolitym tekście) z jednej strony, a przepisy art. 189, 200, 201 (186, 197, 198, 199 w nowym jednolitym tekście) z drugiej strony, ściśle postępowanie władz podatkowych mające na celu realizowanie roszczenia podatkowego do podatnika (orzeczenie wymiarowe) od postępowania w celu ścigania przestępstw podatkowych i orzekania przewidzianych kar przeciw winnym tych przestępstw (orzeczenie karne).

Otóż w przypadku, który wywołał obecny spór kompetencyjny między Sądem Okręgowym i Izbą Skarbową, **Urząd Skarbowy,** który w myśl art. 7 ord. podat. jest władzą podatkową wymiarową I instancji, a według art. 189 tejże ordynacji także władzą powołaną do wszczynania i prowadzenia postępowania karnego oraz wydawania orzeczeń karnych w I instancji, **orzekł orzeczeniem** z 25 listopada 1935 wyłącznie **o obowiązku Szyi Goldcwajga nabycia świadectwa przemysłowego określonego rodzaju za r. 1930,** oparłszy się co prawda błędnie na przepisie art. 84 ustawy o państwowym podatku przemysłowym zamiast na art. 104 § 1 ord. podat z 1934 r., czyli **zrealizował w trybie dodatkowego wymiaru jedynie roszczenie daninowe skarbu państwa, natomiast wstrzymał się od rozpoznania kwestii naruszenia przez wymienionego obowiązku podatkowego** w ramach art. 178 § 1 ord. podat. i **nie orzekł o odpowiedzialność karnej** Goldcwajga za takie przestępstwo podatkowe ani nie nałożył na niego kary w trybie postępowania karnoadministracyjnego. **Trafnie przeto uzasadnia władza administracyjna swoje stanowisko o braku właściwości sądów powszechnych do rozpoznawania konkretnej sprawy w trybie art. 640 k. p. k.** i art. 201 § 1 ord. podat. w nowym brzmieniu (art. 202 § 1 w poprzednim brzmieniu) **wskazaniem na osnowę tych przepisów, które prawo żądania skierowania sprawy na drogę postępowania sądowego przyznają jedynie „osobie, której wymierzono karę w trybie postępowania karnoadministracyjnego", względnie „skazanemu".**

Wprawdzie orzeczenie o obowiązku nabycia świadectwa przemysłowgo opiera się na protokóle z 10 października 1934, a ten protokół sporządzono, jak stwierdza jego treść, „z powodu ujawnienia przekroczenia przepisów ustawy o państwowym podatku przemysłowym", lecz to powołanie się władzy na ten protokół nie ma i nie mogło mieć innego celu jak uzasadnienie przesłanek faktycznych, koniecznych dla uzasadnienia wniosku prawnego o obowiązku nabycia świadectwa przemysłowego określonego rodzaju za podany okres czasu. Słuszność jest znów po stronie władzy administracyjnej, jeżeli ona w uzasadnieniu swej właściwości odmawia temu korzystaniu z wyniku dochodzeń, prowadzonych wprawdzie w celu realizowania prawa karania, istotnego znaczenia dla kwalifikacji prawnej w mowie będącego orzeczenia, gdyż nie ma przepisu, który by władzy podatkowej wymiarowej zabraniał ustalenia stanu faktycznego koniecznego do uzasadnienia obowiązku podatkowego i jego rozmiaru na podstawie dochodzeń dokonanych w innym celu i powołania się na ich wyniki wobec podatnika.

Również **przepisy art. 1 prawa o ustroju sądów powszechnych** z 6 lutego 1928 r. (Dz. U. R. P. Nr 102, poz. 863 z 1932 r.) zupełnie **wyraźnie ograniczają właściwość**

sądów powszechnych do wymiaru sprawiedliwości w sprawach cywilnych i karnych. Ponieważ w danej sprawie władza administracyjna zaniechała postępowania karnego, przeto w świetle tego przepisu brakło substratu dla właściwości sądowej.

Powołany w postanowieniu sądowym z 28 czerwca 1937 wyrok Sądu Najwyższego z 22 maja 1934 3 K. 494/34 bynajmniej nie popiera stanowiska sądu o jego właściwości w sprawie, albowiem zapadł na podstawie odmienego stanu prawnego, gdyż w przypadku tym wyrokiem objętym władza skarbowa wydała orzeczenie karne stwierdzające przekroczenie z art. 98 ustawy o podatku przemysłowym i oparła je właśnie i wyłącznie na tymże art. 98, chociaż nie nałożyła na oskarżonych przewidzianej w tym przepisie kary pieniężnej.

W myśl powyższych rozważań Trybunał Kompetencyjny stosownie do art. 23 ust. 4 ustawy z 25 listopada 1925 (Dz. U. R. P. Nr 126, poz. 897) orzekł jak wyżej.

— — — — — — — — — — —

Wszystkim izbom skarbowym, Urzędowi Wojewódzkiemu Śląskiemu (Wydział Skarbowy) oraz wszystkim urzędom skarbowym

udziela się do wiadomości.

Dyrektor Departamentu:
(—) Dr. Lubowicki

USTAWY, ROZPORZĄDZENIA I ZARZĄDZENIA

Dziennik Ustaw RP. Nr 15 z dn. 5 marca 1938 r.

Konwencja konsularna między Rzplitą Polską a Królestwem Węgierskim z dn. 24 kwietnia 1936 (poz. 100).

Rozporządzenie Ministrów — Komunikacji z dn. 25 lutego 1938 wydane w porozumieniu z Ministrami Sprawiedliwości, Przemysłu i Handlu oraz Rolnictwa i Reform Rolnych w sprawie zmiany „Regulaminu przewozu przesyłek towarowych na kolejach żelaznych" (poz. 107); — Skarbu z dn. 26 lutego 1938 r. wydane w porozumieniu z Ministrami Przemysłu i Handlu oraz Rolnictwa i Reform Rolnych w sprawie zmiany rozporządzenia z dnia 27 października 1937 r. o zniżkach celnych i zwolnieniach od cła (poz. 118).

Dziennik Ustaw RP. Nr 16 z dn. 11 marca 1938 r.

Rozporządzenia Ministrów—Skarbu z dn. 19 lutego 1938 r. o normach szacunku i cenach wykupu krajowego surowca tytoniowego (poz. 112); — Spraw Wewnętrznych z dn. 26 lutego 1938 r. o zmianie rozporządzenia Min. Spraw Wewn. z dnia 20 stycznia 1920 r. o obywatelstwie Państwa Polskiego (poz. 114).

Dziennik Ustaw RP. Nr 17 z dn. 19 marca 1938 r.

Rozporządzenia Ministrów—Skarbu z dn. 5 marca 1938 r. w sprawie opłat stemplowych, wiążących się z przejściem własności nieruchomości w toku postępowania egzekucyjnego (poz. 129); — Przemysłu i Handlu z dnia 7 marca 1938 r. wydane w porozumieniu z Ministrami Spraw Wojskowych i Skarbu o uzupełnieniu wykazu przedsiębiorstw wymienionych w art. 2 rozporządzenia Prezydenta RP. z dnia 22 marca 1938 w sprawie ulg dla przedsiębiorstw przemysłowych i komunikacyjnych (poz. 130).

Dziennik Urzędowy Ministerstwa Skarbu Nr 7 z dn. 10 marca 1938 r.

Okólniki Ministerstwa Skarbu — w sprawie doręczania pism władz skarbowych (poz. 164);—w sprawie zmiany rozporządzenia o specjalnym podatku od wynagrodzeń (poz. 165);—o stosowaniu kaluzuli największego uprzewilejowania do zniżek norweskich w poz. 256 p. 3 taryfy celnej (poz. 166);—w sprawie zwolnienia organizacji społeczno-rolniczych od państwowego podatku przemysłowego (poz. 169); — w sprawie bonifikat, przewidzianych w §§ 5 i 9 rozporządzenia Min. Skarbu z dn. 15 kwietnia 1935 r. wraz z późniejszymi zmianami o ulgach w spłacie zaległości podatkowych (poz. 170); — w sprawie kwestionariusza, dotyczącego zdolności produkcyjnej gorzelń (poz. 172).

KALENDARZ PODATKOWY

W marcu 1938 r. płatne są następujące podatki:

Do 5 marca 1938 r. — podatek od energii elektrycznej pobrany przez sprzedawcę w czasie od 16 do 28 lutego 1938 r.

Do 7 marca 1938 r. — podatek dochodowy od uposażeń służbowych, emerytur i wynagrodzeń za najemną pracę, wypłaconych przez służbodawcę w lutym 1938 r.

Do 20 marca 1938 r. — podatek od energii elektrycznej pobrany przez sprzedawcę w ciągu pierwszych 15 dni marca 1938 r.

Do 25 marca 1938 r. — zaliczka miesięczna w wysokości podatku od obrotu osiągniętego w miesiącu lutym 1938 r. przez a) przedsiębiorstwa handlowe I i II kategorii świadectw, prowadzące prawidłowe księgi handlowe, b) przedsiębiorstwa przemysłowe I, II, III, IV i V kategorii świadectw, prowadzące prawidłowe księgi i c) spółki akcyjne, spółki z ograniczoną odpowiedzialnością, spółdzielnie, a nadto inne przedsiębiorstwa, które są obowiązane do publicznego ogłaszania sprawozdań o swych operacjach lub składania sprawozdań do zatwierdzenia.

Do 1 kwietnia 1938 r. — przedpłata na podatek dochodowy na rok podatkowy 1938 w połowie wysokości, jaka przypada od zeznanego dochodu, przez osoby fizyczne i spadki wakujące prowadzące księgi handlowe (prawidłowe lub uproszczone) lub księgi gospodarcze — o ile uzyskały odroczenie terminu do złożenia zeznania do d. 1 kwietnia 1938 r.

Ponadto płatne są zaległości odroczone lub rozłożone na raty z terminami płatności w marcu 1938 r. oraz podatki, na które płatnicy otrzymali nakazy płatnicze z terminem płatności w marcu 1938 r.

KRONIKA PODATKOWA

Obrady podatkowe Sejmu

Ostatnie obrady plenarne Sejmu w d. 18 marca br. poświęcone były sprawom związanym z reformą podatkową, znaną już z niejednokrotnie omawianych projektów ustawodawczych. Obrady poświęcone były dwum grupom zagadnień podatkowych w szczególności podatkowi dochodowemu i podatkowi obrotowemu.

Nowela o podatku dochodowym zreferowana została przez posła Szymanowskiego. Zgodnie z projektem przyszła ustawa o podatku dochodowym zwalniać ma niektóre dochody od podwójnego opodatkowania. Chodzi tu mianowicie o dochody z akcji tow. akcyjnych oraz udziałów w spółkach z o. o., spółdziel-

niach, jak również przychody na pokrycie kosztów utrzymania, pobierane od osób, które wypłacanych z tego tytułu kwot nie mogą potrącić ze swych dochodów. Nadto ustawa przyniosła zryczałtowanie podatku dochodowego dla drobnych płatników. Projekt ustawy został przyjęty po odrzuceniu poprawki posła Hołyńskiego w przedmiocie zasięgania przez Ministra Skarbu opinii samorządu gospodarczego w sprawach podatku dochodowego. Upadł również wniosek posła Mincberga o rozciągnięciu zwolnienia dochodu na osoby, które kosztów utrzymania innych osób nie potrącają z uposażeń.

Dłuższą i bardziej złożoną dyskusję wywołała sprawa podatku obrotowego i opłat rejestracyjnych. Ustawa reformowana była przez posła Sikorskiego, który uzasadniał przestarzałość i nieracjonalność formy opodatkowania w postaci świadectw przemysłowych. Podział opłat za świadectwa według cech zewnętrznych nie wytrzymuje krytyki gospodarczej. Istniejący stan prawny utrzymywał się tylko na skutek ministerialnych okólników, które co rocznie zmniejszały opłaty dla licznych kategorii przedsiębiorstw. Obecne zmiany idą w kierunku usunięcia dotychczasowych anomalii. W szczególności traci moc obowiązującą ustawa o podatku przemysłowym, którą zastąpi nowa ustawa o podatku obrotowym. Świadectwa przemysłowe zostaną zniesione. Wpływy z tego tytułu przynoszące państwu blisko 24 mil. zł., przerzucone będą na podatek obrotowy. Samorząd gospodarczy i terytorialny oraz szkolnictwo zawodowe, które dotychczas ze świadectw przemysłowych otrzymywały blisko 16 mil. zł. rocznie, obecnie będą miały oparte finanse o nowo wprowadzoną zasadę opłat rejestracyjnych. W związku z przerzuceniem dotychczasowych wpływów ze świadectw przemysłowych na podatek obrotowy wprowadzono nowe stawki podatku obrotowego, z przyjęciem zasady, że główne grupy obrotowe winny ulec możliwie równomiernej podwyżce. Bez zmian pozostawiono stawki dla drobnego handlu i rzemiosła. Większe warsztaty rzemieślnicze i drobny przemysł z obrotami do 100 tys. zł. rocznie prowadzące księgi handlowe, przesunięto do grupy, płacącej jeden procent. Dla handlu prowadzącego księgi handlowe, który by od 1 stycznia 1939 obowiązywała stawka 1,1 proc., podwyższa się ją do 1.25 proc., a dla przemysłu, któryby od tej samej daty płacił 1,8 proc., podwyższa się do 2,1 proc.

Do projektów podatkowych zgłoszono liczne poprawki, przy czym do projektu ustawy o podatku obrotowym przyjęto 40 poprawek, a do projektu ustawy o opłatach rejestracyjnych 31 poprawek. W poprawkach tych zasługuje na uwzględnienie przyjęcie zasady, że ajent płaci podatek tylko od prowizji, a od obrotu tylko wtedy, jeśli działa na rachunek osób, niepłacących podatku obrotowego. Transakcje giełdowe ziemiopłodami i przetworami dotychczas wolne od podatku, będą obecnie opodatkowane w wysokości 0,3 proc. (według oświadczenia p. wicepremiera w praktyce transakcje będą obciążone jedynie w wysokości 0,2 proc.). W odniesieniu do spółdzielni przyjęto za zasadę, że zwolnienia mają dotyczyć pewnej funkcji gospodarczej, a sama forma spółdzielcza nie uzasadnia unikania podatków. Pobór opłat i wydawanie kart powierzono zarządom gminnym, a nie urzędom skarbowym. Natomiast czynności egzekucyjne pozostają nadal w rękach urzędów skarbowych. Opłaty za karty dla kupców rejestrowych zróżniczkowano w wysokości od 150 do 300 zł. Całość ustawy o podatku obrotowym i opłatach rejestracyjnyh z uwzględnieniem szeregu poprawek przyjęta została w obu czytaniach.

W ten sposób w zasadzie na terenie Sejmu zakończona została sprawa tzw. małej reformy podatkowej.

(Codzienna Gazeta Handlowa)

PORADNIA

213. *Prenumerator M. W.*

1. **Jeżeli według umowy zawiązania spółki jawnej kapitał spółki wynosi zł. 1000, zaś wartość inwentarza przy zawiązaniu spółki — zł. 6000,** suma zł. 5.000 może być traktowana jako pożyczka spólników i zapisana na ich osobistym rachunku lub tp.

2. Spólnicy **spółki jawnej** mogą w każdym czasie **powiększyć kapitał zakładowy,** przenosząc oopowiednią sumę ze swego rku osobistego lub tp. na rk kapitału.

3. Pytanie nie jest jasne.

4. Gdy obrót spółki w ubiegłym roku nie przekroczył zł. 100.00, obowiązek zarejestrowania przedsiębiorstwa w sądzie rejestrowym jest zależny od kategorii świadectwa przemysłowego i niektórych innych momentów (DURP 1936 p. 590).

214. *A. N.*

1. **Dochodem udziałowca spółki z ogr. odp.** jest to, co przy podziale zysków spółki bezspornie na jego udział przypada. Doliczenie do dochodu udziałowca spółki z ogr. odp. jako dochodu osoby fizycznej, kwot zaliczonych do dochodu spółki jest ustawowo nieuzasadnione (NTA 11.6.1934 l. rej. 9294/31).

2. W odpowiedzi nr. 169 OBP,. r. b., nr. 10, str. 157 pisaliśmy, że zapis księgowy winien streszczać transakcje. **Nie oznacza to, że zapis faktury powinien przytaczać wszystkie szczegóły tego pisma.** Wystarczy wymienienie kontrahenta, rodzaju towaru (ogólnikowo) i ceny ogólnej. Powoływanie się w zapisie na fakturę bez powtórzenia jej treści jest dopuszczalne tylko w tym wypadku, gdy prowadzona jest księga faktur lub tp., w której transakcja jest szczegółowo opisana. W tym ostatnim przypadku wskazane jest powołanie w zapisie odnośnej strony księgi pomocniczej.

215. *Księgowy 2-ch spółek.*

1. **Czy dopłaty, wniesione przez spólników sp. z o. o. celem pokrycia strat za ubiegly rok, stanowią część dochodu podatkowego spółki?**

Zgodnie z art. 247 p. 4 i 5. KH „roszczenia o dopłatę mają być wstawiane do aktywów dopiero po powzięciu uchwały spólników, zarządzającej dopłaty a jednocześnie równa suma powinna być wstawiana do pasywów"; „dopłaty wykazuje się w pasywach, dopóki nie będą użyte w sposób, uzasadniający ich odpisanie" (tj. na pokrycie strat). Z powyższego wynika, że dopłaty nawet po wpłaceniu ich przez spólników nie zmieniają salda rku strat i zysków. Następuje to dopiero w razie użycia dopłat na pokrycie strat, wtedy bowiem odnośna suma zostaje odpisana z pasywów (ponieważ już nie podlega zwrotowi spólnikom). Z tą jednak chwilą dopłaty zwiększają księgowo zysk bilansowy. Dopłaty nie powiększają kapitału zakładowego i dlatego nie zachodzi potrzeba zapisania odpowiedniej sumy po stronie pasywów, jak przy powiększeniu kapitału zakładowego.

Art. 21, który stanowi o opodatkowania osób prawnych, nie daje podstawy do skorygowania wspomnianego zysku bilansowego w kierunku wyłączenia sumy dopłat, gdyż w myśl ustalonej judykatury NTA art. 7 ustawy o pod. doch. (wg. którego nie uważa się za dochód podatkowy przychodów, które stanowią zwiększenie majątku) nie ma zastosowania przy opodatkowaniu osób prawnych.

2. **Czy cena zamówienia jest obrotem i przychodem podlegającym opodatkowaniu?**

Zamówienie jest tylko umową. Cena umówiona, ale **jeszcze nie należna nie jest przychodem brutto** podlegającym obciążeniu podatkiem od obrotu (jak wyjaśnia § 18 ust. 1 rozp. wyk. do ustawy o pod. przem., „za przychód brutto uważa się pełną należność z tytułu zawartej trasakcji"). Jeśli jednak w myśl zamówienia należność w całości lub części przy-

pada **przed** wykonaniem, jest ona (cała cena lub tylko zaliczka) przychodem brutto podlegającym opodatkowaniu.

Zaliczki na niewykonane w danym roku zamówienia, jakkolwiek są wpływem, odnoszą się gospodarczo do roku operacyjnego, w którym zamówienie zostało wykonane i w którym koszty jego wykonania stały się wiadome. Są to więc antycypacje bierne, które winny figurować na rachunku przechodnim i nie mogą wpływać na rk strat i zysków roku, do którego nie odnoszą się gospodarczo (por. OBP, 1937, nr. 30 str. 447).

216. *D. S.*

1. **Co do księgowania wysłania towaru za zaliczeniem na okaziciela** ob. OBP 1937, nr. 25 str. 391—392. Przyjęty przez Pana sposób stwarza przedwcześnie obrót podatkowy (przez uznanie rku Towarów przy wysłaniu za zaliczeniem).

2. **Złożenie w depozycie u osoby trzeciej wekslu in blanco** nie tworzy zobowiązania wekslowego a przeto nie wymaga bezwzględnie zaksięgowania w zasadniczych księgach handlowych.

3. **Otrzymane i wydane depozyty** należy umieszczać sumach pozabilansowych po stronie aktywów i pasywów. O ile chodzi o osoby prawne, obowiązane do prowadzenia ksiąg handlowych, powyższy sposób przewiduje wyraźnie Rozp. Min. P. i H. oraz Skarbu (DURP 1934, poz. 337).

Złożenie przez firmę papierów wartościowych do depozytu należy księgować — Ma Rk Depozytów, Wn Różni za depozyty. Salda tych rachunków winny być przeniesione na lewą względnie prawą stronę Rku Bilansu Zamknięcia pod linią zamknięcia bilansu.

4. Nie ma przeszkód, aby otworzyć w księgach osobny **„Rk utrzymania nieruchomości"**, wchodzącej w skład przedsiębiorstwa, celem zgrupowania wydatków; odnoszących się do tej nieruchomości.

5. **O ile zapisy w dzienniku nie powtarzają dokładnie choćby ogólnej treści rachunku** należy prowadzić księgę faktur wydanych, zawierającą odpisy faktur.

217. *Księgowy B. K. Łódź.*

1. Jak wynika z art. 99 OP, **pięcioletni termin przedawnienia jest zakreślony dla uskutecznienia wymiaru podatku.** Jeśli przed upływem tego okresu nie został doręczony nakaz płatniczy, prawo wymiaru gaśnie, ponieważ **OP nie zna instytucji przerwy przedawnienia** przez czynności zmierzające do wymiaru (por. Rosenkranz, Ordynacja Podatkowa, str. 56).

2. **Wydatki uskutecznione**, zgodnie z odnośnymi dokumentami, **w r. 1938, nie mogą w żadnym razie być zapisywane w księgach za 1937 r., mimo że wydatki te odnoszą się do r. 1937**

218. *Be-Ka.*

Usamodzielnienie się pracownika umysłowego nie uzasadnia żądania zwrotu składek z tytułu ubezpieczenia bez względu na czas trwania obowiązku ubezpieczenia. Zwrotu składek (na świadczenia emerytalne) mogą domagać się jedynie osoby płci żeńskiej w razie zamążpójścia (art. 68 rozp. P. R. o ub. pr. um.)

219. *Księgowy R. L.*

Jeśli bilanse zamknięcia i otwarcia nie są jeszcze przeniesione do księgi głównej, dopuszczalne jest prostowanie błędu w tych bilansach przez zwykłe przekreślenie treści błędnej i zapisanie treści prawidłowej.

Jeśli natomiast bilanse są przeniesione do księgi głównej, sprostowanie winno nastąpić przez stornowanie bilansów (pod datami 31/12 i 1/1).

220. *Stały czytelnik OBP.*

Poruszone przez Pana zagadnienia znajdują wyczerpujące rozwiązanie w artykule, ogłoszonym w OBP, 1937 r, str. 70 i n.

Choćby podatek został rozłożony na raty, powinien on być **potrącony w całości z dochodu tego** roku, którego gospodarczo dotyczy, choćby płatność niektórych rat przypadała w latach następnych.

221. *J. Ant.*

1. Zysk „sanacyjny", nie podlegający (u osób fizycznych) opodatkowaniu, powinien być zapisany bezpośrednio na rku kapitału, nie zaś poprzez rk strat i zysków.

2. „W inwentarzach i bilansach należy **wartość poszczególnych przedmiotów majątkowych oznaczać podług ich wartości rzeczywistej" (art.** 58 § 1 KH). Jeżeli zatem **wartość towaru jako niemodnego** zmalała, należy to uwzględnić w inwentarzu i bilansie. Wystarczy w inwentarzu stwierdzić, że wartość towaru została przyjęta wg. ceny rynkowej.

3. **Inwentarz jest szczegółowym spisem** majątku, w przeciwstawieniu do bilansu, który jest zestawieniem sumarycznym. Toteż inwentarz winien obok danych dotyczących wartości poszczególnych części składowych zawierać także dane ilościowe przedmiotów, wchodzących w skład majątku kupca. Za pomocą inwentarza stwierdza się nie tylko stan majątku, ale ponadto — kontroluje księgowość. Są to zasady uświęcone nauką księgowości i judykaturą (por. OBP, 1937, str. 7 i 218 i n.).

Nie uważamy przeto za właściwe obejmowanie w inwentarzu jednym miarem „urządzenie" mebli, maszyn do pisania itp. Należy rozbić to pojęcie w inwentarzu na poszczególne przedmioty.

222. *Nowa spółka akcyjna.*

1. **Kapitał akcyjny spółki** powinien wynosić przynajmniej 250.000 zł (art. 311 § 1 KH). Akcje, wydawane za gotowiznę, powinny być opłacone przynajmniej w 1/4 części ich wartości nominalnej przed zarejestrowaniem spółki (art. 311 § 3 KH) W myśl art. 341 § 2 KH wpłaty powinny być dokonywane równocześnie na wszystkie akcje, wobec tego nie jest dopuszczalne, aby przed zarejestrowaniem część akcyj była całkowicie opłacona, reszta zaś wydana w całości nieopłacona (tak Allerhand, Kod. Handl., komentarz, art. 311 uw. 10 i art. 341 uw. 1).

2. Przedsiębiorstwo Panów ma charakter handlowy, skoro sprzedaje wyroby innych przedsiębiorstw. Obojętna jest pod tym względem okoliczność, że PP. oddają do przerobu nabywane przez siebie wyroby. W tych warunkach określenie „fabryka bielizny" wprowadza w błąd i dlatego nie może być umieszczone w firmie (art. 31 KH).

223. *K. Z.*

Wynagrodzenie jednorazowe, otrzymane przez pracownika niezależnie od wynagrodzeń periodycznych, podlega — bez względu na nazwę — podatkowi dochodowemu (art. 43 ustawy o pod. doch.) W tym wypadku podatek oblicza się w następujący sposób (przykładowo): miesięczne uposażenie—500 zł, jednorazowa gratyfikacja — 1000 zł; uposażenie obliczone w stosunku rocznym — 6000 zł + 1000 zł = 7.000 zł; stopa podatkowa według skali art 43 — 6,8%, podatek — 6,8% od 7.000 zł.

224. *A. Z.*

Nie ma obowiązku **przechowywania brulionu remanentu towarowego,** którym posługiwano się przy sporządzaniu inwentarza.

225. *K. H. D.*

O ile księgi handlowe założono dla już istniejącego przedsiębiorstwa należy przyjąć do inwentarza wartość inwestycyj z uwzględnieniem rzeczywistego stopnia zużycia, (Ob. OBP, 1937, str. 115). Okres amortyzacji tych przedmiotów jest zależny od stopnia zużycia. Jeżeli np. wartość przedmiotów o 10-letnim okresie amortyzacji w chwili założenia ksiąg ustalono na 40% pierwotnej wartości, okres amortyzacji powinien trwać jeszcze przez 4 lata. Brak przepisów prawnych regulujących postępowanie przy spisywaniu wartości zużycia przedmiotów inwestycyjnych. Normy tego postępowania ustala się na podstawie zwyczajów i danych naukowych. Okólnik Ministra Skarbu z d. 18 listopada 1936 LD V 24674 (OBP, 1937, str. 13 i n.) jest oparty na tym właśnie materiale.

226. *Księgowy — Paryż.*

Wydatki, poniesione przez pracow-

nika w związku z podróżą służbową za granicę i pokryte przez pracodawcę, należy traktować nie jako dodatkowe wynagrodzenie lecz jako koszty handlowe.

Nie zachodzi więc obowiązek opłacania podatku dochodowego od uposażeń od sumy, wypłaconej pracownikowi tytułem zwrotu kosztów podróży. Jednakże należy na żądanie władz udowodnić, jaka kwota została rzeczywiście zużyta na koszty (§ 36 ust. 1 lit. a rozp. wyk. do ustawy o pod. doch.) Przez dowody rozumie się w braku dokumentów lub świadków również opinię rzeczoznawców.

Skorowidz rzeczowy

*) O—oznacza: dział „Orzecznictwo", Ok—dział „Okólniki", P—dział „Poradnia".
**) Liczby oznaczają stronice.

Wydawca: Księgarnia Prawnicza, Warszawa, Senatorska 8
Redakcja: Warszawa, Zielna 12 m. 7, tel. 245-31
Administracja: Warszawa, Senatorska 8, tel. 516-50
Konto P. K. O. 22.308 — Przekaz rozrachunkowy Nr. 176 — Rękopisów nie zwraca się

Prenumerata wraz z przesyłką zł. 1.50 miesięcz., 4.50 kwart., 9.— półrocz., 18 rocznie
Ceny ogłoszeń: 1 str. zł. 200—$^1/_2$ str. zł. 100—$^1/_4$ str. zł. 50—$^1/_8$ str. zł. 25

Redaktor odpowiedzialny: **Józef Filip Hoppenfeld** Druk. Wydawnicza, Warszawa, Kacza 15